

Muusika minu elus

EESTI RAHVALUULE ARHIIVI
2022. AASTA KOGUMISVÖISTLUSE
KÜSITLUSKAVA

Muusikat on meie ümber palju – see on kunst, ajaviide ja osa suhtlusest. Muusika saab erilise rolli kriisiajal – meenuvad laulev revolutsioon, koroonaaegsed koosmusitseerimised rõdudel või internetis, lauldes Ukrainale poolehoiu väljendamine.

Eesti Rahvaluule Arhiivi 2022. aasta kogumisvõistluse tähelepanu on suunatud muusika osale inimeste elus – nii lähiminevikus kui praegusel ajal. Mis olukordades kuulame muusikat, laulame või mängime pilli? Millised on Eestis hästituntud laulud? Kuidas mõtestame muusikakogemusi oma eluringis? Vastamisel mõtle kõikvõimalikule muusikale – kontserdid, festivalid, CD-plaadid, filmid, enda ja pere muusikategemised. Kirjuta ka väikestest asjadest nagu seltskonnas või lapsega laulmine, pillimäng sõpradega, raadio (või tolmuimejaga) kaasa ümismine, metsas hõikamine, pidu naabri aias või tümps parkimisplatsil. Tähtis on Sinu ainulaadne kogemus, sest see aitab mõista inimese suhet muusikaga ning muusika osa suhtlemises teistega.

Kaastöö võib kirjutada vabas vormis või vastata küsimustikule. Kõiki punkte ei pea vastama. Ootame, et jutustaksid ka lugusid ja tooksid näiteid. Laulu või muusikapala mainimisel püüa olla täpne: nimeta pealkiri, autor, esitaja, algusread. Võimaluse korral lisa terve lugu, eriti kui see on omaloodud või tuntud väiksemas rühmas. Laulutekst kirjuta vastusesse või lisa eraldi, soovitatavalt koos viisiga. Ootame ka helisalvestusi, videoid ja pilte Sulle tähenduslikest lauludest-lugudest, enda ja tuttavate muusitseerimisest ning muusikaga seotud mälestustest. Näite juurde märgi jäädvustaja ja asjaosaliste nimed, aeg, koht ja selgitus. Saada oluline muusikapala isegi siis, kui arvad, et seda hästi teatakse, sest kogume arhiivimaterjali ka tuleviku tarvis. Kui pala ei ole võimalik lisada, nimeta selle allikas, nt raamat, CD-plaat.

Vasta küsitlusele ja lisa failid Krati veebilehel kratt.folklore.ee Võid ka küsimustiku alla laadida aadressilt folklore.ee/era/kysitus/muusika2022.pdf ja saata vastuse e-kirja teel kratt@folklore.ee või paber kandjal aadressil Tartu, Vanemuise 42, Eesti Kirjandusmuuseum „Muusika minu elus“. Vastamise tähtaeg on 31. detsember 2022.

1. Kes Sa oled – pillimees, kuulaja, koorilaulja, ...? Millist muusikat Sa armastad ja miks?

Kuidas iseloomustaksid lühidalt oma suhet muusikaga? Näiteks: oled pillimees, raadiokuulaja, koorilaulja, lava ees näpuviskaja või keegi, keda veendi lapsena, et ta ei oska „Põdra maja“ laulda...

Millise muusikaga tunned lähemat sidet – teed ise või armastad kuulata? Mis teeb muusika meeldivaks või mitte meeldivaks?

Kuidas iseloomustab inimest muusika, mida ta armastab või ei armasta? Kas ja kuidas mõjutab inimese muusika Sinu suhtumist temasse?

Kirjuta nimetusi või ütlist, mis osutavad inimese muusikamaitsele, -huvile ja -andele. Selgita neid ja too näiteid kasutamisest.

2. Jutusta muusikaelamustest ja muusika mõjust.

Kus, millistes olukordades oled harjunud muusikat kuulama? Taustamuusikat? Millal ja kui palju tavatsed kuulamisele kaasa laulda, tantsida? Mis tegevuste juures on muusika vajalik ja millal segab?

Kui olulised on kaaslased (kaaslane) muusikasündmusel? Meenuta mõnd ühist muusika kogemist, mis on jätnud erilise mälestuse või koguni muutnud elu.

Kas on muusikat, mis seostub Sinu jaoks mõne kindla inimesega, mälopildiga või ka Sinu endaga, on tähenduslik või märgiline (mõni pala, stiil, telefonihelin)? Milline see seos on ja kuidas tekkis?

Kas kasutad muusikat, laulmist mingi vaimse seisundi saavutamiseks (nt energia juurdesaamiseks, lõõgastumiseks, uinumiseks) – ja millist muusikat?

Jutusta erelistest elamustest, kui muusika mõjus tugevasti ja haaras täielikult kaasa. Millal ja milline muusika on toonud pisarad silma, tekitanud rõõmutunnet, andnud jõudu, aidanud milleski selgusele jõuda jne?

Meenuta muusikaga seotud riitusi, meelevaldusi või kogunemisi, jaga kogemusi muusika mõjust sündmuste käigule.

Kas oled mõne muusikafestivali, -sündmuse või kontserdisarja külastaja? Mis on see, mis samale sündmusele jälle tagasi toob? Jaga mõnda erilist festivalielamust.

3. Millised olid lapsepõlve esimesed muusikakogemused, laulmised, mängimised?

Millised on Sinu esimesed eredad mälestused muusika kuulmisest?

Missuguseid mälestusi on Su enda esimestest laulmistest-mängimistest? Kas keegi laulis, mängis või valmistas lihtsaid pille koos Sinuga?

Milliseid varaseid muljeid veel pillidega seostub – mängu kuulmine, kuju, eriline lõhn?

Kirjuta veel iseenda, oma või tuttavate laste muusikakogemustest, nende muusikahuvi või -ande avaldumisest. Küsi emalt-isalt!

4. Kuidas läks muusikategemine koolis, huvirühmas, iseseisvalt?

Milliseid mälestusi on jäänud kooli muusikatundidest?

Mis muusikat, kus või kellelt oled õppinud või harrastanud lisaks kooli muusikatundidele? Kellelt tuli muusika õppimise või harrastuse algatus?

Kuidas oli muusikaõpetus korraldatud, nt kas kuulamise või nootide järgi, üksi või rühmas, mis olukorras oskusi näidati? Räägi mõni lugu.

Kuidas Sa sõpradega, õdede-vendadega iseseisvalt muusikat tegid (nt laule kirjutasid, bändi asutasid)? Kas õppisid omapead noote, laulmist, pillimängu?

Mis rolli lapsepõlveaegne muusikaharidus või -harrastus hilisemas elus on mänginud?

Kes on Sinu eeskujud ja õpetajad? Keda jäljendasid? Räägi mõni lugu või mälestus.

5. Muljeid (hobi)muusiku elust: ajaveetmine, esinemine, korraldamine...

Kui tegeled muusikaga, siis mis laadi muusikat teed?

Kui võtad osa hobitegevusest mõnes rühmas, näiteks laulukoor või orkester, miks see sulle oluline on?

Kuidas on hobitegevus täpsemalt korraldatud? Kas teete koos muusikat ka väljaspool „ametlikke“ proove ja esinemisi? Jutusta esinemistest, reisidest, pidudest...

Millistele sündmustele on Sind kutsutud muusikuna (rühma liikmena) osalema, alates oma lähikonnast kuni suursündmusteni? Kuidas suhtlevad esinejad ja osavõtjad omavahel? Millal piirid nende vahel kaovad? Jaga mälestusi.

Kas oled seotud mõne muusikafestivali või -pidustuse korraldamisega – ja mis rollis? Miks Sa otsustasid just sellise sündmuse kasuks? Kuidas festivali ajal ühitada tööd ja muusika nautimist?

Kui oled professionaalne muusik, kuidas on Sinu elus seotud elukutse, hobi ja meelelahutus? Milliseid kokkupuuteid muusikaga on Sul lisaks ametile?

6. Mis olukordades sünnib kooslaul või -pillimäng: kuulub mingisse rituaali, tekib iseenesest peol, ...? Jaga mälestusi, kus ja kellega!

Millistel sündmustel või tegevuste juures oled kogenud spontaanset musitseerimist - laulmist, pillimängu, rütmilist hõikamist või helitekitamist?

Ühislaul on mõnes olukorras hea tava, nt hümnid kaasa laulmine. Millistel kooslaulmisega sündmustel oled käinud? Kui hästi tunned end kaasalaulmisel?

Kirjelda, kuidas kooslaul tavaliselt kulgeb, nt kas lauldakse peast, ühe- või mitmehäälselt, pilli (salvestuse) saatel, alkoholi roll jm. Kas oled ühislaulmisel või -mängimisel pigem algataja, osaleja või kuulaja?

Kas mõnel Su kuuluvusrühmal (nt pere, korporatsioon, kogudus) on oma muusikalisi tavasid, tähtpäevi või muusikapalu? Millised need on, millal ja kuidas neid esitatakse? Kuidas need on oma erilise tähenduse saanud?

Kas vahel seltskonnas olles tundub laul-pillimäng Sulle kohatu või mõni laul sobimatu (sisu, aja, ümbruse tõttu)? Mis on juhtunud, kui mingi seltskonna muusika on kedagi häirinud?

7. Olukord, vahendid, repertuaar. Mida läheb vaja, et koos muusikat teha?

Kuidas ja kust leitakse repertuaar kooslaulmiseks-mängimiseks, mis stiilid selleks sobivad?

Millised on armastatuimad perekonna- ja kalendritähtpäevade (nt sünni- ja emadepäeva-, pulma-, matuse-, jõulu- jne) laulud? Mis laule veel hästi osatakse?

Kui sageli improviseeritakse Sinu tuttavate seas pillidel, lauldes (sõnu, saadet vm?) Jutusta mõnest meelde jäänud improviseerimis-olukorrast.

Mis pakub tuge koos musitseerimisel: laulutekstid (trükitud, internetist otsitud), duurimärgid, omaloodud noodikiri, videole kaasa laulmine vm? Kas seltskondlikuks musitseerimiseks tehakse ettevalmistusi? Kirjelda inimesi, kes on pidevalt muusikaks valmis, nt kannavad laulusõnu või pilli kaasas?

8. Üksi ümismise, laulmise, mängimise kogemused

Meenuta inimesi, kes omaette olles häälitsevad – ümismisevad, vilistavad, põksutavad jalga vms. Kirjelda mõnd värvikat mälestust enda või teiste kohta.

Kas Sul keerleb mõnikord peas viisjupp või laul, mis märkamatuult huultele tuleb? Mis laulukesed need on, kust nad tulevad ja mis olukorras?

Kas Sinu peas on sündinud mõni uus laul või viis? Jutusta, kuidas see juhtus!

Millistel juhtudel mängitakse üksi pilli ja miks? Kas üksi musitseerimisel on mõnikord kujuteldav kuulaja, ruum ja aeg? Millised?

Kas Sul on lugusid sellest, kuidas keegi on Sinu teadmata Sinu laulmist-mängimist kuulnud?

9. Vaikuse, hääletegemise ja müra kogemused looduses ja tehiskeskkonnas

Kuidas on seotud vaikus, muusika ja müra – kas nad välistavad üksteist? Kus ja mis olukordades Sa vaikust koged? Kas Sa otsid või kardad (ja lõhud) vaikust? Kas pöörad tähelepanu kõiksuguste ümbritsevatele helidele? Kuidas erinevad helikeskkonnad Sulle mõjuvad? Jutusta mõnest meeldejäanud kogemusest.

Millistes kohtades looduses või tehismaastikul (metsas, vetel, tunnelites) oled tundnud, et tahad häält teha, huigata, pilli mängida? Kus tundub parem vaikida?

Kas Sulle on õpetatud midagi looduses või siseruumis hääletekitamise (hõikamise, laulmise, vilistamise) kohta. Kas seda on soovitatud või keelatud?

Kas oled häält tehes või lauldes suhelnud taimede, puudega, lindudega, loomadega, teispoolsete jõududega?

10. Muusika vanemas eas

Kuidas Sa elukogenud inimesena mõtestad oma muusikakogemust? Kuidas Sinu suhe muusikaga – nii muusika tegemised kui kuulamised – on muutunud eri eluperioodidel? Milline on Sinu ja nooremate inimeste muusikamaailma peamine erinevus? Sarnasus?

Millised on Sinu kogemused enda või teiste laulmisest/pillimängust eakana? Kuidas laulmine või pillimäng vanemas eas mõjub? Mis on teisiti kui varem?

Mis sisemised või välimised takistused võiks olla eakana laulmisel või mängimisel? Kas, millal ja kus eakate laulmist aktsepteeritakse?

Mis iseloomustab neid inimesi, kes vanemas eas teevad aktiivselt muusikat? Mida arvad eakatest nais- ja meesstaaridest? Jutusta lugusid enda või tuttavate elust!

Aitäh vastamast!

Küsimustiku koostasid

Taive Särg, Janika Oras, Helen
Kõmmus, Margit Kooser

Küsimuste korral võta ühendust

era@folklore.ee
7377730 Kadri Tamm
56227586 Taive Särg
58116793 Janika Oras

Kogumisvõistluse koostööpartner

Viljandi Pärimusmuusika Festival

Eesti
Pärimusmuusika
Keskus

KOGUJA ANDMED JA
KASUTUSTINGIMUSTE LEPING

Arhiivimaterjale, sh kaastööliste saadetisi ja nendega seotud andmeid hoitakse **Eesti Kirjandusmuuseumi digitaalarhiivis Kivike**, mis võimaldab need teha interneti teel kättesaadavaks. Arhiivi kaastööline saab seada oma materjalidele juurdepääsupiirangu. Piirangu võib seada kas kogu saadetisele või selle üksikutele punktidele.

Juurdepääsupiirangu seadmise korral ei ole esitatud materjalid meie infosüsteemis avalikult kättesaadavad ning neid ei avaldata ilma asjaosalistelt luba küsimata. Materjale pääsevad sirvima Kirjandusmuuseumi arhivaarid ja teadustöötajad ning ka teised teadlased oma uurimistöö tegemiseks.

NB! Palun seadke piiranguid nii vähe kui võimalik (see võimaldab teie poolt antud teabe laialdsemat kättesaadavust ja kasutatavust tulevikus), kuid muidugi nii palju kui vajalik (jälgides, et ülevõetavad materjalid ei kahjustaks asjaosaliste huvisid). Soovitav on piirangule seada lõpptähtaeg.

Alljärgnevalt saate määrata kasutustingimused .

- Materjale võib avalikustada internetis, väljaannetes, näitustel jm. **ilma kasutuspiiranguteta**.
- Soovin, et materjalile seatakse juurdepääsupiirang. Materjale võib kasutada **ainult** teadustöös ja neid ei tohi avalikustada internetis ega väljaannetes ..... aastat.

Kui Te ei leidnud endale sobivaid kasutustingimusi või kui soovite kasutuspiirangu seada ainult osale materjalidest või andmetest (nt isikuandmetest), sõnastage piirangud palun ise vabas vormis:

.....
.....

Palume kirjutada enda kohta andmed, mida olete valmis avalikustama. Samuti palume teie kontaktandmeid arhiivi jaoks, neid ei avalikustata.

ANDMEID TEIE KOHTA (VÕIB JÄTKATA LEHE TEISEL POOLEL)

SÜNNIAEG:

SÜNNIKOHT, VARASEMAD ELUKOHAD:

PÄRITOLU KOHTA (NT VARASEM PEREKONNANIMI):

HARIDUS:

TÖÖKOHT:

HUVIALAD, TEGEVUSED JA MUUD OLULIST:

KONTAKTANDMED ARHIIVI JAOKS

E-MAIL:

TELEFON:

POSTIAADRESS:

KUUPÄEV

NIMI LOETAVALT JA ALLKIRI